

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2377
Tarih: 14.05.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çevre ile ilgili konularda açılan davalarda bilirkişi ücreti, harç ve gider avansı tahsil edilmemesi gerektiği hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	— Adalet — Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Gevre
Tarih :	23 Mayıs 2019
Esas No: 2/1934	

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
14 Mayıs 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
14 Mayıs 2019
No: 472438
REYSİS AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Bilirkişiler, 6754 Sayılı Bilirkişilik Yasasına tabi olarak; çözümü uzmanlık, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde, oy ve görüşünü sözlü veya yazılı olarak vermesi için başvurulmuş ve böylece ihtilaflarda uzmanlık konusuna göre adaletin gerçekleşmesine yardımcı olan kişilerdir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Yasası'nın Beşinci Bölümü; 266'ncı Maddesi "Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz." Diyerek bilirkişilik kurumunun uygulama alanlarını belirlemiştir. Bilirkişiye, sarf etmiş olduğu emek ve mesaiyle orantılı bir ücret ile inceleme, ulaşım, konaklama ve diğer giderleri ödenir.

Günümüzde, yapılaşma, enerji, maden, sanayi vb. gibi nedenlerle küresel iklim krizleri, ekolojik krizler yaşanmakta, çevre sorunları artmaktadır. Önceden gerekli tedbirlerin alınması ya da doğa talanının, ekolojik krizlerin, iklim krizlerinin nedenlerinin ortadan kaldırılması için tedbirlerin alınması gerekliliği bütün dünyada kabul edilmektedir. Çevrenin korunması, Anayasa, Kanun ve Yönetmeliklerle hukuken güvence altına alınmıştır. Küresel bir boyut kazanan ekolojik tahribatın önlenmesine, çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine, doğal kaynaklarla ilgili koruma ve kullanım esaslarının belirlenmesine yönelik uluslararası antlaşmalar da çevre ile ilgili önemli gelişmelerdir. Ekolojik tahribat, kirliliğin kaynağı olan ülke ile sınırlı kalmamakta diğer ülkeleri de ilgilendirmektedir.

Anayasa'nın 56. maddesinde; "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." hükmü yer almaktadır. Maddenin devamında bu hakkın korunması ve geliştirilmesi için devlete ve vatandaşlara ödevler yüklenmiştir. Bu hükümlere göre de; çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve ekolojik tahribatı önlemek Devletin ve vatandaşların sorumluluğundadır. Özellikle ÇED raporu olmadan ekolojik tahribata yol açan çevre kirliliğinin tespiti ve yanlış uygulamaların durdurulması için kişiler, sivil toplum kuruluşları, ilgili kurumlar yüksek kamu yararı için suç duyurusunda bulunarak, dava açmaktadırlar. Çevre ile ilgili davalarda; dava konusunun, tespiti, analizler, ölçümler, görüntü vs. tespit edilip rapor hazırlanıp mahkemeye teknik ve bilimsel veri iletilmesi için çoğu zaman bilirkişilik kurumuna başvurulmaktadır. Kişilerin temiz, bozulmamış, insan sağlığına zarar vermeyen çevrede yaşama hakkı; sağlık hakkı, yaşam hakkı devletin güvence altında aldığı en

önemli haklarındandır. Bu yüzden, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden yayımlanan yönetmeliklerde belirlenen usul ve esaslara aykırılık ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Çevreye Karşı Suçlar başlıklı bölümünde yer alan suçlara ilişkin kişiler, kurumlar, kuruluşlar tarafından Anayasa ve yasalardan doğan haklarıyla açılacak davalardır. Çevre ve doğanın korunması için verilen mücadele tüm insanlık ve tüm canlılar namına yapılmış bir mücadeledir. Dolayısıyla bu amaçla başlatılan hukuki süreçlerde yurttaşlardan herhangi bir ücret talep edilmemelidir. Harç, gider avansı ve özellikle bilirkişi ücretlerinin alınmaması, toplam giderlerin hazineden karşılanması gerekmektedir.

ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Dava giderlerinden muafiyet

“EK MADDE 14- (1) Bu Kanun ve bu kanuna istinaden yayımlanan yönetmeliklerde belirlenen usul ve esaslara aykırılık ve Türk Ceza Kanununun “Çevreye Karşı Suçlar” başlıklı bölümünde yer alan suçlara karşı başvurulacak kanun yolları, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde düzenlenen harç, gider avansı ve bilirkişilik ücreti gibi giderlerden muafır.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.